

emini, Suriye merkez mutasarrıfı, Basra ve sonra Adana valisi olmuştur.

Çaya pek ziyade meraklı imiş, çay hakkında bir risale de neşretmiştir. Bundan dolayı çaycı diye meşhur olmuştur.

İZZET FUAD PAŞA — (Keçeci zade) [1860 - 1925] İkinci Abdülhamid zamanında tanınmış kumandanlarımızdan olan İzzet Fuad paşa Keçeci zade ailesine mensupdur.

Meşhur Sadrazâ m büyük Fuad paşanın torunu ve Nazım beyin oğludur. İstanbulda doğdu. İstanbulda ilk ve orta tahsilini bitirdikten sonra Fransaya gönderilmiş ve askerlik tahsilini orada bitirmiştir. İstanbulda döndükten sonra saraya yaver ve mirahur olmuş, bir aralık Halebe sürülmüş, sonra muhtelif askerî memuriyetlerde bulunmuştur. Bir aralık Osmanlı imparatorluğu tarafından Madrid elçiliğine gönderilmişti.

İzzet Fuad paşa

1908 Meşrutiyet inkılâbından sonra süvari kumandanlığında bulunmuş ve birinci Ferik olmuştur. 1877 - 1878 Rus muharebesinde Osmanlı ordusu tarafından kaybedilmiş fırsatlara dair askerî bir tetkik eseri olan (les Occasions perdues) adlı 213 sayfalık bir kitabı Fransızca olarak Pariste basılmıştır.

Ölümünden sonra da hatıraları bir gazete-de tefrika edilmişti.

İZZET HOLO — (Arab İzzet Paşa) [Ölümü: 1924] İkinci Abdülhamidin ikinci kâtibi ve en sadık adamlarından biri olan Arab İzzet Paşa Şam eşrafından Holo Paşanın oğludur. Zeki, kurnaz oldukça tahsil görmüş bir adamdı. Abdülhamidin önce (Kurena) lık denen hizmetine, sonra ikinci kâtipliğine

İzzet Holo

veya tayin edilmiş, sarayda ve devlet işlerinde büyük bir nüfuz kazanmış birçok kötü işler görmüş, o devrin en yüksek rütbesi olan vezirliği ve sultanın bütün nişanlarını almış ve büyük bir servet de elde etmişti. 1908 İnkılâbı olunca Avrupa'ya kaçarak Türk milletinin hincından kurtulan Arab İzzet uzun müddet memleket dışarısında yaşadı ve nihayet tedavi için gittiği Mısırda öldü. Cenazesi Şama naklolundu.

İZZET — (Mareşal - Ahmed İzzet) [Doğuşu: 1864] İmparatorluğun son yıllarında Harbiye Nazırlığında ve sadrazamlıkta bulunmuş olan Osmanlı Mareşalı Ahmed İzzet, Van mutasarrıfı Haydar beyin oğludur. Manastırın Naslıç kasabasında doğdu. 1887 de erkânıharp yüzbaşılığı ile mektepten çıkarak iki yıl sonra kolağası iken Almanya'ya gönderildi. Dört yıl sonra İstanbula dönerek Erkânıharbiye daire-sine memur edilmiş

Mareşal Ahmed İzzet

ve o yıl binbaşı olmuştur. Bir sene sonra memuriyetle Bulgaristana, 1896 da Yunan muharebesine gönderildi. Ertesi sene Şam Redif fırkasına, 1902 de Cebeli dürüz kumandanlığına, bir sene sonra Yemene gönderilen kuvvetlerin erkânıharp reisliğine tayin edilmiştir. Yemende uç buçuk sene bulunmuş, liva ve ferik olmuştur. 1908 Meşrutiyet inkılâbından sonra Erkânıharbiye Reisliği ile İstanbula getirildi. Bu aralık Yemene kumandan olarak tekrar gitmiş ve orada iken ayan azası olmuştur.

Balkan harbinin sonuna doğru Yemenden dönerek önce erkânı harbiye reisi, biraz sonra başkumandan vekili sıfatile Çatalca müdafaa-sında çalışmış ve Mahmud Şevket Paşa öldürülünce Harbiye Nazırlığı da kendisine verilmişti: Bu sırada Birinci ferik oldu

Büyük harbin ilk yıllarında bir vazifeye getirilmemişti. 1916 da Şarktaki ikinci ordunun kumandanı ve bir sene sonra da Umum Kafkas cephesi kumandanı oldu. Fakat harbin o zamanki gidişine göre ehemmiyeti kalmıyan bu işten istifa ile ayrıldı. Brestlitovsk ve Bükreş konferanslarında Askerî murahhas olarak bulunmuştu. Cıhan harbinin mağlûbiyetle neticelenmesi üzerine İttihadçı kabine azâsından başlıcaları memleketten kaçınca müşür rütbesile sadrazamlığa geçirildi. Ancak 25 gün devam eden sadrazamlıktan istifa ile ayrılmıştır. Mütarekeden sonra da nazırlıklarda bulunmuştur.

Tevfik Paşanın mütarekeden sonra ikinci kabinesinde Dahiliye Nazırı iken bir heyetle birlikte önce Bileciğe, sonra Ankaraya gitmişlerdi. O zamana kadar temiz kalmış bir asker ve bir devlet adamı sıfatile tanılan Mareşal Ahmed İzzet, eğer Anadoludaki millî kahramanlıkları gördükten ve bunları yaratan Atatürk ile konuştuktan sonra Ankarada kalarak milleti kurtarmağa uğraşanlarla birlik olsaydı, yahut İstanbula dönüşünde Dahiliyeden çekilmiş iken dört ay kadar sonra Hariciye Nazırlığını kabul etmek suretile o çürümüş ve yıkılmaya hak kazanmış Osmanlı saltanatını kuvvetlendirmek ister gibi bir vaziyete düşmeseydi siyasi hayatını iyi bir surette bitirmiş olacaktı.

İZZET MOLLA — (Keçecizade Mehmed İzzet) [1785 - 1829] Divan edebiyatının ustad şairlerinden biridir. Kazasker Konyalı Mehmed Salih efendinin oğludur. İstanbulda doğmuş, o zamanki medrese tahsilini bitirerek müderris olmuş, 1821 de Galata mollalığına tayin edilmişti. Bu zamanlar ikinci Mahmudun saltanat yıllarına tesadüf eder. Yanyada Tepe-delenli Ali paşa, Mısırdaki Kavalalı Mehmed Ali paşa ve Morada ise Rum ihtilâli zaten karmakarışık olan devlet işlerinde büsbütün buhran meydana getirmiştir ve iş başın-

da bulunanlar da birbirine girmiştir. İzzet molla 650 inci sayfada yazdığımız Halet efendiye mensubtu. Onun gözden düşmesi ve sürülmesi üzerine mensubları da birer tarafa gönderilmiş, İzzet molla da Keşan'a sürülmüştü. (Mihneti Keşan) adlı manzum eserini orada yazmıştır. Bir sene sonra affedilerek İstanbula geldi ve eski vazifesine alındı.

1827 de Haremeyn müfettişi oldu. O zamanlar muharebe işlerine saraydan başka Şeyhislâm kapısında da karar verilir ve muharebe fetva ile ilân edilirdi. Rusyaya harb ilân edilib edilmemesi meselesi burada konuşulurken İzzet Molla muharebe ilânının aleyhinde bulundu ve bu fikrini bir lâyhâ halinde de

Keçeci zade İzzet Molla

yazarak bazı dostlarına okudu. Bunu duyan müstebit ve zalim hükümdar ikinci Mahmud fena halde kızmış ve şairin öldürülmesine kadar gidecek olmuş, fakat sarayda mollayı sevenlerden bazısının yalvarmaları üzerine Sıvasta kalebinden sürülmesini emretmiş.

Halbuki Sultan Mahmud bu güzel konuşan ve mükteler söyleyen zarif şairi sözde severdi ve onu müsahibleri arasına bile almıştı. İzzet Molla Sıvasta nihayet bir sene kadar yaşadı.

Rivayete göre sürüldüğü yılın sonunda saraydan verilen emir üzerine Sıvasta öldürül-

